

SUOJAINTEN KÄYTTÖ VÄLINEHUOLLOSSA

26.Välinehuollon valtakunnalliset koulutuspäivät 11.10.2018

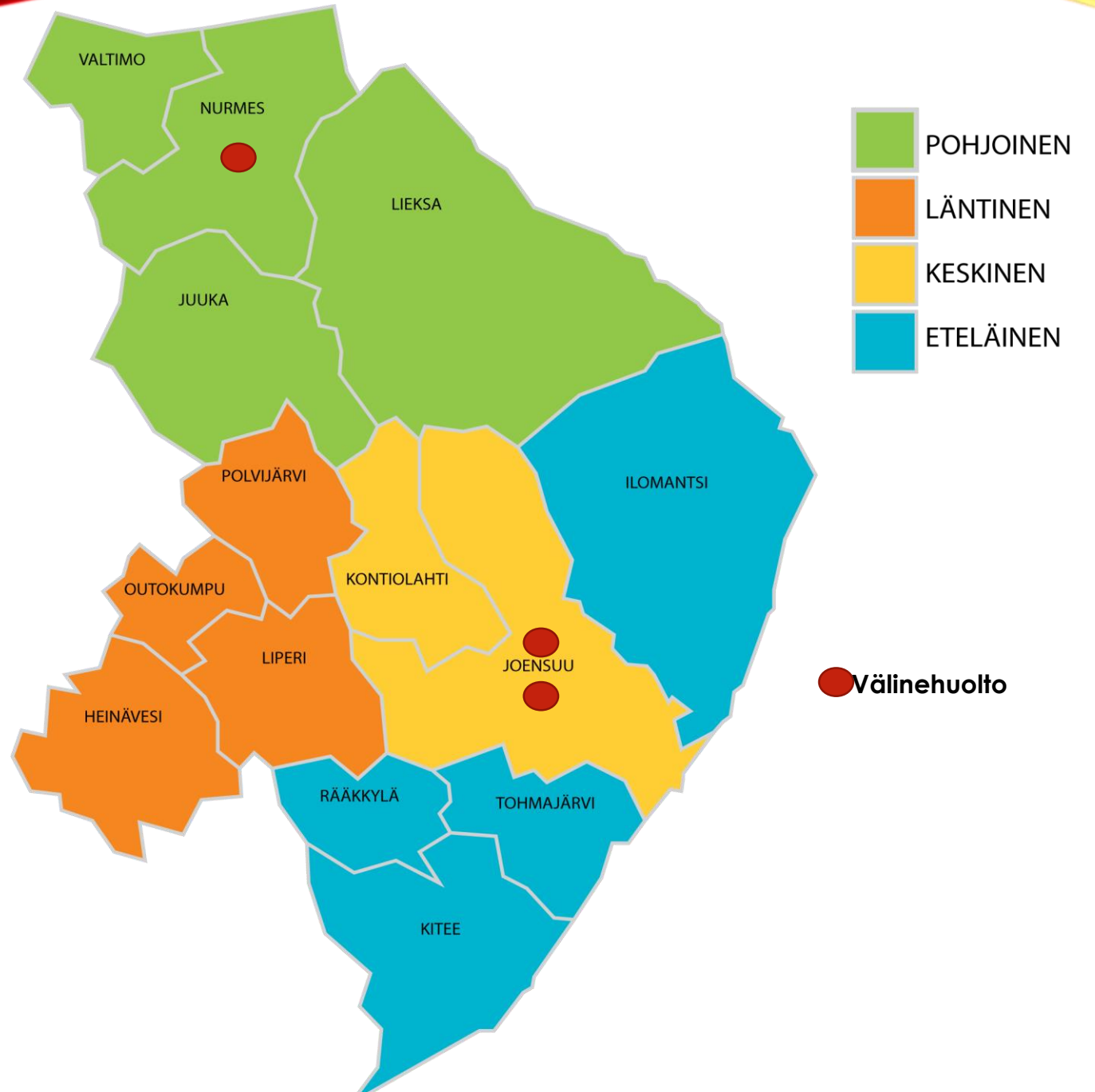
Päivi Turunen

Palveluesimies, Siun sote

Suom SOTE

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja
terveyspalvelujen kuntayhtymä

- Perustettu 1.1. 2017
- n. 7000 työntekijää
- Välinehuollot keskistetty 3 välinehuoltoon

SISÄLTÖ

- Mihin suojainten käyttö perustuu
- Vastuut ja velvollisuudet
- Tavanomaiset varotoimet
- Mitä suojaimia välinehuollossa käytetään

TYÖTURVALLISUUSLAKI

23.8.2002/738

15 §

Henkilönsuojainten, apuvälineiden ja muiden laitteiden varaaminen käyttöön

- Työnantajan velvollisuus
 - **Työnantajan on hankittava ja annettava työntekijän käyttöön** erikseen säädetyt vaatimukset täyttävät ja tarkoituksenmukaiset henkilönsuojaimet, jollei tapaturman tai sairastumisen vaaraa voida välttää tai riittävästi rajoittaa työhön tai työolosuhteisiin kohdistuvilla toimenpiteillä.
 - Työnantajan on hankittava ja annettava työntekijän käyttöön apuväline tai muu varuste, silloin kun työn luonne, työolosuhteet tai työn tarkoituksenmukainen suorittaminen sitä edellyttävät ja se on välttämätöntä tapaturman tai sairastumisen vaaran välttämiseksi.
- Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä henkilönsuojainten käyttöä edellyttävien **työolosuhteiden vaarojen arvioinnista**, suojainten käytön määrittelystä ja käytön olosuhteista sekä suojaimilta vaadittavista ominaisuuksista ja muista henkilönsuojainten käyttöön työpaikalla liittyvistä vaatimuksista.

TYÖTURVALLISUUSLAKI

18 §

- **Työntekijän yleiset velvollisuudet**

- **Työntekijän on noudatettava työnantajan toimivaltansa mukaisesti antamia määräyksiä ja ohjeita.** Työntekijän on muutoinkin noudatettava työnsä ja työolosuhteiden edellyttämää turvallisuuden ja terveellisyyden ylläpitämiseksi tarvittavaa järjestystä ja siisteyttä sekä huolellisuutta ja varovaisuutta.
- Työntekijän on myös kokemuksensa, työnantajalta saamansa opetuksen ja ohjauksen sekä ammattitaitonsa mukaisesti työssään **huolehdittava** käytettävissään olevin keinoin niin **omasta kuin muiden työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä.**

TYÖTURVALLISUUSLAKI

20 §

- **Henkilönsuojainten käyttö ja soveltuva työvaatetus**
- Työntekijän tulee huolellisesti ja ohjeiden mukaisesti käyttää ja hoitaa työnantajan hänelle 15 §:n mukaisesti antamia **henkilönsuojaimia ja muita varusteita**. Työntekijän on työssään käytettävä sellaista asianmukaista vaatetusta, josta ei aiheudu tapaturman vaaraa.

21 §

- **Työvälineiden ja vaarallisten aineiden käyttö**
- **Työntekijän tulee työnantajalta saamiensa käyttö- ja muiden ohjeiden mukaisesti sekä muutenkin ammattitaitonsa ja työkokemuksensa mukaisesti** käyttää oikein koneita, työvälineitä ja muita laitteita sekä niissä olevia turvallisuus- ja suojalaitteita. Vaarallisten aineiden käytössä ja käsittelyssä työntekijän on noudatettava turvallisuusohjeita.

SUOJAINTEN KÄYTTÖ

Likaisella puolella suojainten käyttö perustuu henkilön suojaamiseen

Puhtaalla puolella suojainten käyttö perustuu työympäristön ja välineistön suojaamiseen

Työvaatteet
Suojavaatteet (suojaesiliina, suojatakki)
Päähine
Kasvo- ja hengityssuojaimet
Käsineet
Kuulosuojaimet

TAVANOMAISET VAROTOIMET

- Koskevat kaikkia terveydenhuollossa työskenteleviä
- Infektioiden torjuntatyön ja henkilökunnan suojauksen perusta

Käsihygienia

Henkilösuojainten käyttö tarvittaessa

Aseptiset työskentelytavat

Eritetahrojen poistaminen

Pisto- ja viiltotapaturmien välttäminen

KÄSIHYGIENIA

- Ehjä iho käsissä paras suojaus
- Aseptiikan perusta

- Käsien kunnosta huolehdittava, rasvaus, hoito
- Lyhyet kynnet, ei kynsilakkaa, ei rakenne/geelikynsiä, ei käsi- tai rannekoruja
- Vesi-saippuapesu kuivattaa käsiä
- Tekniikka osattava

- Käsihygienian tehostaminen myös välinehuollossa: Kyhkä

TYÖASU

- Suojaavat roiskeilta, vereltä, eritteiltä
- Estävät infektioiden leviämisen
- Vaihdetaan päivittäin tai tarpeen mukaan
- Työasuun kuuluu työjalkineet
 - työturvallisuus, pestävyys
- Sukat
 - Omat tai työnantaja tarjoaa

KASVOJEN JA HENGITYSTEIDEN SUOJAUS

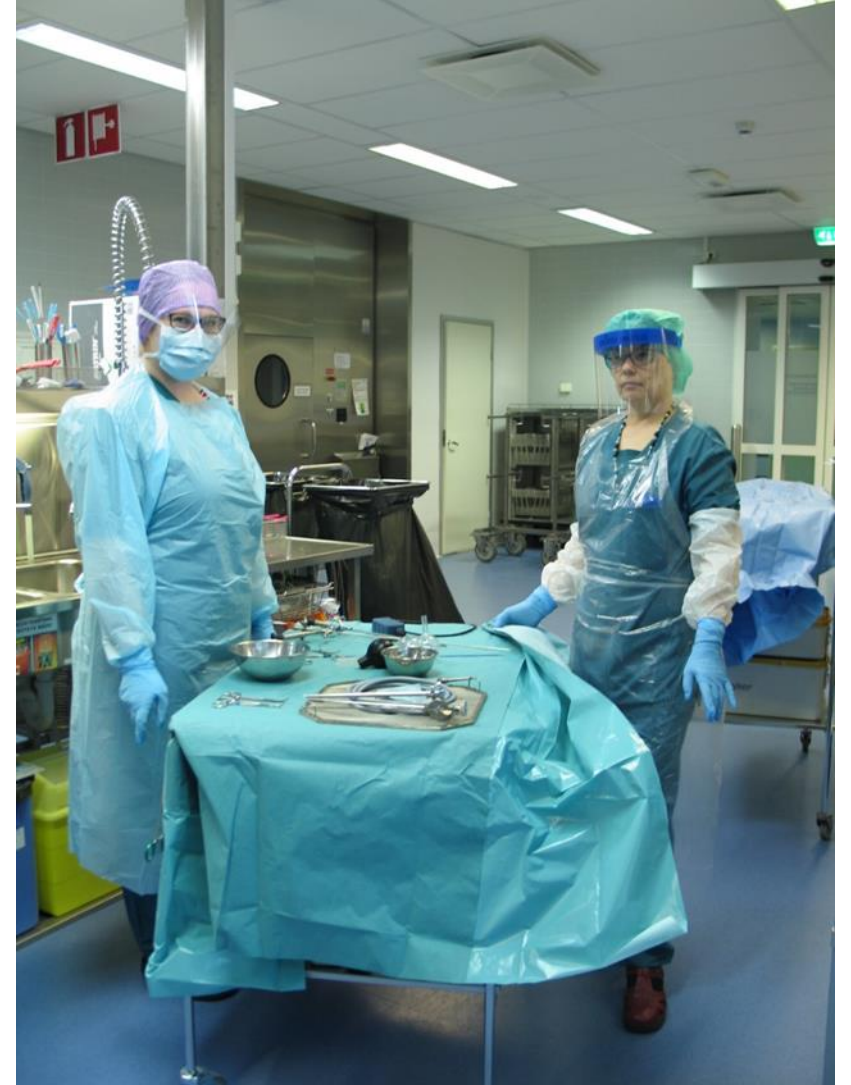
Suu-nenäsuojain, suojalasit, visiirimaski tai visiiri (omat lasit eivät riitä)

- Tarkoituksena suojata veri – ja eriteroiskeilta
- Osattava pukea oikein (myös parta piiloon)
- Käytön jälkeen laitetaan suoraan roskeen
- Piilolinssit ei suositella, jos on vaara eriteroiskeista

- FFP-suojaimet (hengityssuojain) silloin, kun käsitellään ilmateitse tarttuvien taudinaiheuttajien kontaminoimia välineitä
 - Bronchoskooppien käsittely tubiepäilyssä

MUUT SUOJAIMET

- Suojaesiliina tai hihallinen suojatakki
 - Kertakäyttöinen
 - Irtohihat hihattoman suojaesiliinan kanssa
- Suojapäähine
 - Suojaa hiuksia, peitettävä kaikki hiukset
 - Estetään hiusten ja partikkelien leviäminen puhtaissa tiloissa
 - Pidetään koko päivä

SUOJAKÄSINEET

- Aina kun ollaan
 - kosketuksissa veren ja eritteiden kanssa
 - kosketaan likaisiin välineisiin tai pintoihin
 - kun käsitellään kemikaaleja
- Laitetaan aina puhtaisiin kuiviin desinfioituihin käsiin
- Kädet muistettava desinfioida myös käsineiden riisumisen jälkeen
- Aseptinen käyttäytyminen ja työjärjestys

Muista, että suojakäsineet eivät korvaa käsidesinfektiota

MONI- JA KERTAKÄYTTÖISET SUOJAKÄSINEET

Monikäyttöiset suojakäsineet

- Henkilökohtaiset
- Standardin EN 420 mukaiset
- Voi käyttää puuvillakäsineitä alla
- Ulkopinta pestään tai desinfioidaan kuten käsiä pestäisiin ja desinfioidaisiin
- Käytön jälkeen pestään sisältä ja ulkoa saippualliuoksella ja kuivataan kuivaustelineessä

Kertakäyttöiset suojakäsineet

- Vinyyli, lateksi, nitrili, neopreeni
 - Eivät läpäise viruksia tai mikrobeja
 - Erilainen mekaanisen rasituksen kesto
 - Standardin SFS-EN 455 mukaiset (laatu)
 - Standardin SFS-EN 420 ja 374 kemikaaliläpäisevyys
 - Kertakäyttöisiä suojakäsineitä EI KOSKAA PESTÄ EIKÄ DESINFIOIDA

KEMIKAALISUOJAUS

- Tarvitaan aina kun ollaan tekemisissä kemikaalien kanssa
- Ihon suojaus (kädet, käsivarret)
- Limakalvojen suojaus (kasvot, silmät)
- Kanisterien, tynnyrien vaihdot
- Liuosten teko

Huom. Kaikki käsinemateriaalit eivät suojaa kemikaaleilta

KUULOSUOJAIMET

- Tärkeä työturvallisuusasia ja ammattitaudin aiheuttaja
- Välinehuollon prosessissa tulee melupiikkejä käytettäessä paineilmaa sekä laitteista lähtevä melu voi ylittää melutason

Työpisteissä, joissa on osoitettu melutason ylitys, tulee käyttää kuulosuojaimia

- Vaihtoehtoja on monia korvatulpista kuuleviin kuulosuojaimiin
- Suojaustaso tarkistettava suojain kohtaisesti
- Kuulosuojaimia tulee myös huoltaa
- Kuulosuojainalue on hyvä merkitä huomiokyltillä
- Omat työskentelytavat, huomioi myös työtoveri

Työnantajalla on vastuu tarjota kuulosuojaimet mutta työntekijällä on velvollisuus käyttää niitä!

SUOJAINTEN OIKEA RIISUMINEN

Käytetyt suojaimet on osattava riisua niin ettei riisumisen yhteydessä kontaminoi itseään

- Käsineet, jonka jälkeen käsien desinfektio
- Suojaesiliina / -takki repäisemällä tai takaa, likaiselle puolelle ei saa koskea paljain käsin
- Käsien desinfektio
- Kasvosuojaimet
- Käsien desinfektio

MIKSI SUOJAINTEN KÄYTTÖ ON TÄRKEÄÄ

Suojaimia käyttämällä suojataan

- Työntekijää
- Potilaita
- Työkavereita

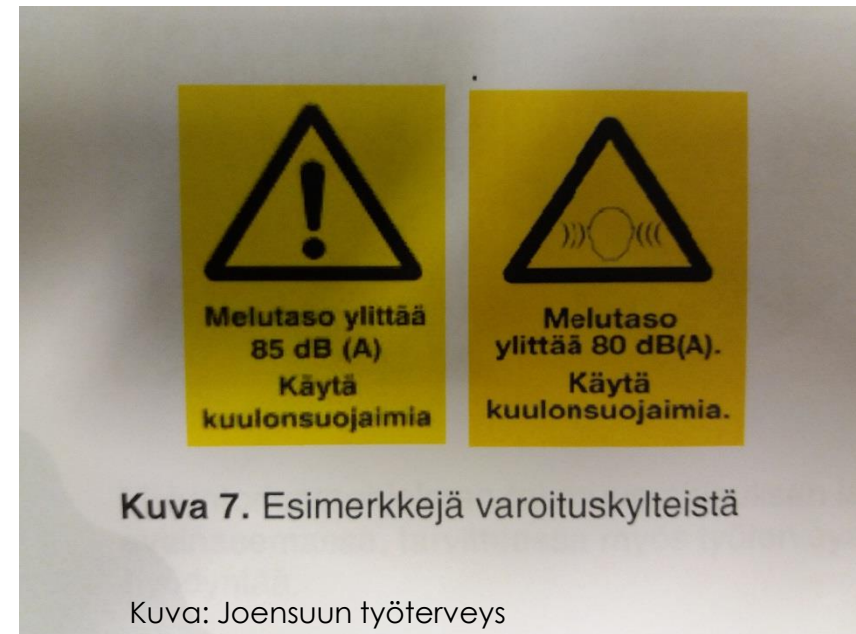
Suojainten käyttö on jokaisen oikeus ja velvollisuus

Suojainten oikeaa käyttöä kannattaa opetella

KÄYTTÖÄ VOIDAAN OHJATA OPASTEIN

Tässä (vastaanotto) työpisteessä työnantaja velvoittaa käyttämään seuraavia suojaimia:

- Työasu
- Myssy
- Suojaesiliina
- Visiirimaski
- Suojakäsineet
- Tarvittaessa suu-nenäsuoja
- Tarvittaessa kuulonsuojaimet

LÄHTEET

- Anttila, V-J. Kanerva, M. Kuronen, M. Kurvinen, T. Lyytikäinen, O. Rantala, A. Vuento, R. Ylipalosaari, P.(toim.). Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. 7. uudistettu painos 2018. Helsinki 2018.
- Karhumäki, T. Hirvonen, K. Ylitupa, E. (toim.). Välinehuolto. 3. uudistettu painos 2017. Tallinna 2017
- Työterveyslaitos. <https://www.ttl.fi/tyoymparisto/henkilonsuojaimet/>

KIITOS

